

1.1.2026

Information till investeraren

Med det här dokumentet ger LokalTapiola Kapitalförvaltning Ab kunden information om sig själv, investeringstjänster som bolaget tillhandahåller, finansiella instrument och risker i anslutning till dem enligt lagstiftningen om investeringstjänster samt myndighetsbestämmelser och anvisningar. Närmare tjänstespecifika villkor anges i villkoren för avtalet som gäller tjänsten. Om avtalsvillkoren och informationen i det här dokument skiljer sig, iakttas avtalsvillkoren.

Den här handlingen finns tillgänglig på adressen www.lahitapiola.fi/tietoavarainhoidosta.

1. Tjänsteleverantörens kontaktuppgifter

LokalTapiola Kapitalförvaltning Ab ("LokalTapiola Kapitalförvaltning")
FO-nummer 1604393-7
Norrskensgränden 1
02010 LOKALTAPIOLA
Telefon: (09) 453 8500

Webbplats och nättjänst: www.lahitapiola.fi

2. Basinformation om LokalTapiola Kapitalförvaltning och tillsynsmyndighet

LokalTapiola Kapitalförvaltning har auktoriserats att tillhandahålla investeringstjänster enligt lagen om investeringstjänster. Investeringstjänsterna som LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller är kapitalförvaltning och investeringsrådgivning och bolaget mottar och förmedlar order som gäller finansiella instrument. LokalTapiola Kapitalförvaltning kan dessutom tillhandahålla sidotjänster i anslutning till investeringstjänster.

LokalTapiola Kapitalförvaltning verkar som försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution och är registrerad i Finansinspektionens försäkringsförmedlarregister. LokalTapiola Kapitalförvaltning säljer endast LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolags placeringsförsäkringar.

Finansinspektionen utövar tillsyn över LokalTapiola Kapitalförvaltning och Finansinspektionens kontaktuppgifter är följande: Finansinspektionen, Snellmansgatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors

LokalTapiola Kapitalförvaltning verkar som moderbolag för LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern och har Seligson & Co Fondbolag Abp och LokalTapiola Fastighetskapitalförvaltning Ab som dotterbolag.

LokalTapiola Kapitalförvaltning hör till LokalTapiola-gruppen och ägs av försäkringsbolagen i LokalTapiola-gruppen.

3. Investeringstjänster som tillhandahålls och anknutet ombud

LokalTapiola Kapitalförvaltnings huvudsakliga affärsverksamhet är kapitalförvaltning. Som investeringsobjekt i kapitalförvaltningen kan man använda fonder som administreras av fondbolaget som hör till LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern samt övriga fonder, aktier, penningmarknadsinstrument, obligationslån och derivat. Närmare information om kapitalförvaltningstjänsterna anges i villkoren för avtalet som gäller kapitalförvaltningen.

LokalTapiola Kapitalförvaltning köper investeringsundersökningar av utvalda tjänsteleverantörer för att använda dem i portföljförvaltningen för kapitalförvaltningskunderna. LokalTapiola Kapitalförvaltning betalar investeringsundersökningarna ur sina egna tillgångar och avgiften för investeringsundersökningarna är inte bunden till avgiften som uppbärs för verkställandet av kundens värdepappersaffärer. LokalTapiola Kapitalförvaltning övervakar och bedömer regelbundet kvaliteten på investeringsundersökningarna som bolaget köper.

Investeringsrådgivningen som LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller är inte oberoende investeringsrådgivning enligt definitionen i lagstiftningen. LokalTapiola Kapitalförvaltnings investeringsrådgivning omfattar fonderna som fondbolaget som hör till LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern administrerar. Alla fonder som Kapitalförvaltningskoncernen tillhandahåller omfattas emellertid inte av investeringsrådgivningen.

LokalTapiola Kapitalförvaltning bedömer det finansiella instrumentets lämplighet för kunden i varje investeringsrådgivningssituation men tillhandahåller inte en regelbunden bedömning av hur lämpliga de finansiella instrumenten som erbjuds kunden är, om inte ett avtal om det ingåtts med kunden.

LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar till sinka kunder huvudsakligen placeringsfonder och alternativa investeringsfonder som administreras i LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern. Dessutom kan LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedla fonder och finansiella instrument som andra tjänsteleverantörer konstruerat.

LokalTapiola Kapitalförvaltning har utarbetat verksamhetsprinciper för utförande av order enligt vilka LokalTapiola Kapitalförvaltning förvaltar order i sina kapitalförvaltningskunders portföljer och när bolaget förmedlar kundernas fondorder. Uppdaterade verksamhetsprinciper finns på adressen www.lahitapiola.fi/tietoavarainhoidosta

LokalTapiola Belöningsjänster Ab och LokalTapiola Österbotten Ömsesidigt Försäkringsbolag verkar som anknutet ombud för LokalTapiola Kapitalförvaltning. De anknutna ombuden har registrerats i Finansinspektionens offentliga register över anknutna ombud.

4. Betjäningssätt och betjäningsspråk

LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder kundtjänst i LokalTapiolas digitala tjänster samt i LokalTapiola Kapitalförvaltnings organisation för investeringsförsäljning och kundtjänst.

Order kan ges i LokalTapiolas digitala tjänster, per telefon eller under personliga möten inklusive onlinemöte som sker via videolänk (förutsatt att betjäningsskanalen är tillgänglig för kundens kundgrupp).

Kommunikationen mellan LokalTapiola Kapitalförvaltning och kunden kan ske ansikte mot ansikte, per telefon, skriftligt eller elektroniskt i LokalTapiola Kapitalförvaltnings digitala tjänster. Kunden får information om produkter och tjänster på LokalTapiolas webbsidor, i digitala tjänster samt på personliga möten och onlinemöten.

LokalTapiola Kapitalförvaltnings kundtjänst och skriftliga material finns tillgängliga på finska och svenska med undantag av alternativa investeringsfonder som har kommanditbolagsform, vars material endast finns tillgängliga på finska. Betjäningsspråket är finska om annat inte avtalas med kunden.

LokalTapiola Kapitalförvaltning lämnar uppgifterna enligt lagen om investeringstjänster till kunden endast i elektronisk form. En icke-professionell kund har rätt att få uppgifterna i pappersform genom att be om det av LokalTapiola Kapitalförvaltning.

5. Investerarskydd

LokalTapiola Kapitalförvaltning är medlem i Ersättningsfonden för investerare. Ersättningsfonden ersätter förlust som orsakats icke-professionella investerare då en medlem i ersättningsfonden inte avtalsenligt betalat klara och obestridliga fordringar som en investerare som omfattas av skyddet har. Ett villkor är att medlemmen i fonden är insolvent. Till en och samma investerare kan i ersättning betalas upp till 9/10 av investerarens fordran hos ett värdepappersföretag, dock högst 20 000 euro. Ersättningsfonden ersätter till exempel inte sådana förluster som beror på kursvariationer eller misslyckade investeringsbeslut.

6. Klassificering av kunder

Enligt lagen om investeringstjänster ska den som tillhandahåller investeringstjänster klassificera sina kunder och informera kunden om dennes klassificering som icke-professionell kund, professionell kund eller godtagbar motpart. Lagen om investeringstjänster innehåller detaljerade bestämmelser om de faktorer som påverkar klassificeringen. Klassificeringen av kunden påverkar investerarskyddets omfattning.

Icke-professionella kunder omfattas av det mest omfattande investerarskyddet. I kapitalförvaltning och investeringsrådgivning kan kunden bara klassificeras som icke-professionell eller professionell kund.

Enligt lagen kan kunden skriftligen begära att dennes kundklassificering ändras.

Investerarskyddet för professionella kunder är mera begränsat än för icke-professionella kunder och professionella kunder skyddas inte av Ersättningsfonden för investerare. På professionella kunder tillämpas inte heller alla utredningspliktsmetoder som tjänsteleverantören iakttar.

7. Intressekonflikter och metoder för att identifiera och förebygga intressekonflikter

Med intressekonflikt avses en exceptionell situation i samband med tillhandahållandet av investerings- eller sidotjänster, t.ex. mellan kunden och tjänsteleverantören, som kan omfatta en signifikant risk som berör kundens intressen. Intressekonflikt kan även uppstå mellan tjänsteleverantörens personal och en kund eller mellan två kunder.

LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder investeringstjänster även till bolagen som hör till LokalTapiola-gruppen. Erbjudandet av investerings-tjänster till bolagen i LokalTapiola-gruppen och

andra kunder kan orsaka intressekonflikter mellan LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern och dess kunder eller mellan kunderna. För att undvika sådana konflikter, iakttas metoder för att identifiera och förebygga intressekonflikter.

För att undvika intressekonflikter använder LokalTapiola Kapitalförvaltning metoderna nedan i sin verksamhet.

Särskild uppmärksamhet fästs vid att identifiera och förebygga intressekonflikter i investeringsrådgivningen och kapitalförvaltningen som LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller.

Åtgärder för att förebygga intressekonflikter:

- I LokalTapiola-gruppen uppgörs belöningsprinciperna som gäller ledningen och personalen så att de uppmuntrar till ansvarsfull affärsverksamhet, jämlikt bemötande av kunder och undvikande av intressekonflikter.
- I LokalTapiola-gruppen har olika funktioner skiljts åt fysiskt och dessutom har användarrättigheterna till systemen begränsats beroende på funktionen.
- Affärer som personalen och personalens närstående gör sker enligt bestämda handelsregler.
- Det finns separata anvisningar för personalens och ledningens bisysslor.
- Man övervakar regelbundet att bestämmelserna och principerna följs.

Eventuella intressekonflikter förebyggs bland annat med anvisningar och utbildning samt genom att organisationen följer sekretessbestämmelserna.

LokalTapiola har interna anvisningar för jäv, enligt vilka en tjänsteperson inte får behandla ett ärende i vilket hen själv eller personens närstående är part.

Om det inte går att undvika en intressekonflikt, informeras kunden om intressekonfliktens natur och orsakerna till intressekonflikten innan transaktionen genomförs. Kunden överväger självständigt om hen vill att transaktionen genomförs trots intressekonflikten. Tjänsteleverantören kan även vägra att tillhandahålla investeringstjänster vid en intressekonflikt.

Innehållet i verksamhetsprinciperna och att de är up-to-date kontrolleras regelbundet, minst en gång om året. På begäran kan kunden i samband med tillhandahållandet av investeringstjänster få mer detaljerad information om hur intressekonflikter i anslutning till tillhandahållandet av den ifrågavarande tjänsten åtgärdas.

Inom investeringstjänster kan en eventuell intressekonflikt till exempel ha att göra med att LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder sina kunder investeringstjänster som omfattar fonder som administreras i LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern och att förvaltningsarvodena som betalas för dem påverkar koncernens resultat.

8. Incitament

Med incitament avses betalningar, ersättningar och övriga förmåner som LokalTapiola Kapitalförvaltning får av en tredje part (av en annan part än en kund) eller betalar till denne i samband med tillhandahållandet av investeringstjänster. Incitamenten kommer från parter utanför LokalTapiola Kapitalförvaltning eller betalas till utomstående parter. Den tredje parten kan vara ett bolag som hör till LokalTapiola-gruppen, en annan marknadspart (t.ex. fondbolag) eller en utomstående tjänsteleverantör.

Arvoden och avgifter i anslutning till tillhandahållande av investeringstjänster såsom handels- och bytesavgifter, clearing- och förvaringsavgifter samt skatter som grundar sig på lagstiftningen är inte incitament.

Syftet med incitament är att förbättra kvaliteten på tjänsten som erbjuds till kunden och med hjälp av dem kan man bland annat producera tjänster av högre kvalitet för kunderna genom en kvalitativare rapportering, nättjänst, kundomsorg och ett bredare nätverk av tjänster. Att motta och betala incitament får inte störa värdepappersföretagets skyldighet att verka ärligt, jämlikt och professionellt samt enligt kundens intressen.

I samband med tillhandahållandet av kapitalförvaltning, kan LokalTapiola Kapitalförvaltning med fondbolaget eller fondföretaget avtala om arrangemang för återbäring av investeringsobjektens förvaltningsarvode. Beloppet av återbäringen av förvaltningsarvodet och bestämningsgrunderna varierar enligt fondbolag, bl.a. beroende på fondtyp och investerade tillgångar. Om fondbolaget betalar återbäringen av förvaltningsarvodet till LokalTapiola Kapitalförvaltning, betalar LokalTapiola Kapitalförvaltning återbäringen av förvaltningsarvodet till kunden. LokalTapiola Kapitalförvaltning kan även avtala att fondbolaget betalar återbäringen av förvaltningsarvodet direkt till kunden hos LokalTapiola Kapitalförvaltning. Om LokalTapiola Kapitalförvaltning får distributionsavgifter av fondbolaget för kapitalförvaltningskundernas investeringar, betalar LokalTapiola Kapitalförvaltning distributionsavgifterna bolaget mottagit till sina kapitalförvaltningskunder.

LokalTapiola Kapitalförvaltning rapporterar i efterhand till kunden eurobeloppet av mottagna arvoden, avgifter och övriga betalningar.

LokalTapiola Kapitalförvaltning kan till ett bolag som ingår i LokalTapiola-gruppen betala ett engångsarvode för kundvärvning. Storleken på arvodet kan vara en fast eurosumma (50 euro). Utöver det fasta arvodet eller när en viss investeringssumma överskrids kan man betala ett fast arvode för förverkligad investering. Arvodet är högst 280 euro. Betalningen av arvodet till ett bolag i LokalTapiola-gruppen orsakar inte kostnader för kunden.

LokalTapiola Kapitalförvaltning kan motta av samarbetspartners och erbjuda till samarbetspartners övriga förmåner som inte är ekonomiska förutsatt att de är ringa till sin natur. Med ringa förmåner som inte är ekonomiska avses till exempel utbildning eller seminarier och traktering i samband med dem som faller inom ramarna för skälig gästvänlighet.

9. Förvaring av kundtillgångar

Kapitalförvaltningskundernas tillgångar i LokalTapiola Kapitalförvaltning förvaras hos en av LokalTapiola Kapitalförvaltning vald tredje part (förvarare) på ett värdeandelskonto som öppnats i kundens namn, på ett bankkonto eller på ett konto för kundtillgångar i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn, som kan vara ett bank- eller förvaringskonto.

Kapitalförvaltningskundernas utländska finansiella instrument kan förvaras på ett gemensamt konto och de registreras enligt allmän praxis i LokalTapiola Kapitalförvaltnings eller tredje partens namn. Därför är det i regel inte möjligt för en enskild investerare att delta i ett utländskt bolags bolagsstämma. Vid förvaring på ett gemensamt konto finns det en risk att kundens tillgångar blandas med den tredje partens eller de andra investerarnas tillgångar.

Kundens finansiella instrument eller tillgångar kan förvaras på sådana konton på vilka lagstiftningen i en annan stat än i Finland lämpar sig eller alternativt är det möjligt att man enligt den nationella lagstiftningen för förvararen i fråga inte individuellt kan skilja kundens finansiella instrument från förvararens egna finansiella instrument. Då kan kundens rättigheter och risker i anslutning till de ifrågavarande finansiella instrumenten eller tillgångarna variera enligt lagen som tillämpas i staten i fråga. Dessutom kan det i samband med ägande och utbyte av utländska finansiella instrument finnas politiska, ekonomiska, juridiska, skattemässiga och andra oförutsebara risker som avviker från de som finns

i samband finska finansiella instrument och som kunden ensam bär ansvaret för.

Om det finansiella instrumentets hemland och därmed även underförvararens hemort ligger utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kan kundens rättigheter till det finansiella instrumentet vara annorlunda.

Fondandelarna i inhemska placeringsfonder och specialplaceringsfonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar antecknas i kundens namn i fondandelsregistret som upprätthålls av fondbolaget eller förvaltaren av alternativa investeringsfonder.

Vad gäller utländska samarbetspartners placeringsfonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar så förvaras av kunderna ägda fondandelar i det utländska fondbolaget för kundernas räkning i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn.

Tillgångarna som förvaras i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn för kundernas räkning förvaras avskilda från LokalTapiola Kapitalförvaltnings tillgångar. LokalTapiola Kapitalförvaltning har i LokalTapiola Kapitalförvaltnings system kundspecifika värdepapperskonton över utländska ägare av fondandelar. Med värdepapperskonto avses LokalTapiola Kapitalförvaltnings sidobokföring över hur ägandet av fonderna fördelas mellan LokalTapiola Kapitalförvaltnings kunder. LokalTapiola Kapitalförvaltning har även sidobokföring över hur kundernas kontanta medel som finns på kundmedelskonto (bankkonto) fördelas mellan kunderna.

LokalTapiola Kapitalförvaltning iakttar aktsamhet när bolaget väljer tredje parter som tillhandahåller förvaringstjänster. LokalTapiola Kapitalförvaltning ansvarar inte för tredje partens åtgärder, försummelser eller följder som tredje partens insolvens orsakar kunden.

10. Kostnader och debiteringar

Kapitalförvaltningsarvodet avtalas separat med varje kund och debiteras med en faktura i euro. Utöver kapitalförvaltningsarvodet betalar kunden kommissionsavgifter för värdepappershandel i anslutning till kapitalförvaltningstjänsten och eventuella skatter i anslutning till handeln samt förvarings- och clearingsavgifter för värdepapper. Kommissionsavgifter för värdepappershandel som hänför sig till kapitalförvaltningstjänster debiteras kunden direkt i samband med handeln.

Kapitalförvaltningstjänsten är mervärdesskattepliktig och skatten adderas till kundens faktura. Om kundens hemort är utomlands, ansvarar kunden för att betala mervärdesskatten i landet där denne bor.

Avgifter och arvoden för fonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar anges i fondprospektet eller i annat material som lämnats till kunden på förhand. Vid investering i fonder kan det förekomma teckningsprovisioner, inlösenavgifter och bytesavgifter samt förvaltningsarvoden.

Rapporterna som regelbundet lämnas ut åt kunderna innehåller information om kostnader och debiteringar.

11. Inspelning av samtal, elektroniska meddelanden och diskussioner

För att verifiera order, spelar LokalTapiola Kapitalförvaltning in samtal med kunden och lagrar elektroniska meddelanden. Inspelningarna används inte bara för att verifiera order utan även för att säkra kvaliteten på och utveckla kundtjänsten, för utbildning och för att lösa eventuella tvister.

LokalTapiola Kapitalförvaltning dokumenterar dessutom diskussioner som förts ansikte mot ansikte med kunden i anslutning till kundens order.

Kunden har rätt att begära en kopia av telefonsamtalen, lagrade meddelanden och diskussioner.

12. Behandling av personuppgifter

LokalTapiola Kapitalförvaltning skyddar kundernas integritet och behandlar personuppgifter enligt lagen samt enligt god informationshanterings- och databehandlingssed. Personuppgifter behandlas för att tillhandahålla LokalTapiola-gruppens produkter och tjänster, för ta hand om kundrelationerna och för att rikta marknadsföring mot kunderna. Uppgifterna kan användas till exempel för att utreda om en kund är föremål för sanktioner som LokalTapiola Kapitalförvaltning iakttar och för att förebygga, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att inleda undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism och det brott genom vilket de tillgångar eller den vinning av brott som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism har erhållits.

Dataskyddsbeskrivningarna innehåller närmare information om personuppgifterna som behandlas, hur de behandlas och den registrerades rättigheter. På LokalTapiolas webbsida www.lahitapiola.fi/henkilotietojenkasittely går det att bekanta sig med behandlingen av personuppgifter samt med dataskyddsbeskrivningarna av LokalTapiola-gruppens kundregister och Kapitalförvaltning. På begäran kan dataskyddsbeskrivningar även fås per post eller per e-post på adressen tietosuoja@lahitapiola.fi.

13. Lämplighets- och passandebedömning

När LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller investeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, begär bolaget av kunden uppgifter om kundens investeringserfarenhet och -kunskaper, ekonomiska situation (inklusive förmåga att bära förlust) samt om investeringsmål (inklusive investeringstid, inställning till risk och hållbarhetspreferenser). Utifrån de här uppgifterna kan bolaget rekommendera investeringstjänster och finansiella instrument som lämpar sig för kunden, särskilt med tanke på kundens riskvillighet och förlusttålighet. Uppgifterna begärs eftersom lagen kräver att man bedömer investeringstjänstens eller det finansiella instrumentets lämplighet för kunden före man erbjuder kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning. Lämplighetsbedömningen grundar sig på uppgifterna som kunden gett och därmed är det viktigt att uppgifterna som kunden gett är up-to-date, exakta och heltäckande. Kunden ansvarar för att uppgifterna som kunden gett är korrekta.

När LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar en order som kunden gett som gäller ett enkelt finansiellt instrument enligt lagstiftningen, såsom en placeringsfond, och ordern har getts på kundens initiativ, är LokalTapiola Kapitalförvaltning inte skyldig att bedöma om det finansiella instrumentet är passande för kunden. En förteckning över enkla finansiella instrumenten finns att få hos LokalTapiola Kapitalförvaltning.

När LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar kundens order som gäller komplexa finansiella instrument enligt lagstiftningen (bl.a. specialplaceringsfonder och andra alternativa investeringsfonder), görs en passande- eller lämplighetsbedömning av en icke-professionell kund före ordern tas emot.

Passandebedömningen går ut på att bedöma om kunden har tillräckligt med kunskap och erfarenhet för att förstå det finansiella instrumentets centrala egenskaper och risker. Passandebedömningen grundar sig på uppgifterna som kunden gett och därför är det viktigt, att uppgifterna som kunden gett är up-to-date, exakta och heltäckande. Kunden ansvarar för att uppgifterna som kunden gett är korrekta. Om uppgifterna som kunden gett är otillräckliga, kan LokalTapiola Kapitalförvaltning inte bedöma om det finansiella instrumentet är passande för kunden. Om kunden trots det vill ge ordern, måste kunden beakta, att LokalTapiola Kapitalförvaltning inte haft möjlighet att bedöma om kunden har tillräcklig med kunskap om och erfarenhet av riskerna med det finansiella instrumentet eller den investerings-tjänst som tillhandahålls.

14. Beaktande av hållbarhetsrisker och huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling samt kundens hållbarhetspreferenser i kapitalförvaltningen och investeringsrådgivningen

Hållbarhetsrisk är en händelse eller omständighet i anslutning till miljön, sociala egenskaper eller styrning som, om den realiserar, kan ha en signifikant negativ inverkan på investeringens värde. Sådana händelser kan till exempel vara fysiska risker orsakade av extrema väderhändelser eller omställningsrisker för investeringsobjektens verksamhet till följd av ändringar i lagstiftningen.

Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling är negativa effekter som investeringsbeslut eventuellt har direkt eller indirekt på miljö, samhället eller sociala egenskaper.

Enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR) är en hållbar investering en investering som främjar ett miljörelaterat eller socialt mål, inte orsakar betydande skada för andra hållbarhetsrelaterade mål och där de företag som investeringen avser följer god bolagsstyrning. I bedömningen använder vi LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncerns definition på hållbara investeringar.

EU-taxonomin bestämmer kriterierna för ekonomisk verksamhet som klassificeras som miljömässigt hållbart.

Med hållbarhetspreferenser avses kundens val om man vid valet av investeringsobjekten som rekommenderas eller som ingår i kapitalförvaltningen ska beakta faktorer i anslutning till hållbarhet såsom miljö, socialt ansvar och god bolagsstyrning. Kunden kan dessutom precisera sina preferenser, till exempel precisera

- om hen vill beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling,
- om ett visst minimiantal hållbara investeringar enligt SFDR ska inkluderas i lösningen,
- om ett visst minimiantal miljömässigt hållbara investeringsobjekt enligt EU-taxonomin ska inkluderas i lösningen.

Kapitalförvaltning

I kapitalförvaltningen grundar sig beaktandet av hållbarhetsfaktorer på kundens avtal och principerna för hållbar investeringsverksamhet som tillämpas i LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern.

I sin verksamhet som kapitalförvaltare inkluderar LokalTapiola Kapitalförvaltning i de investeringsobjektsspecifika hållbarhetsanalyserna för

respektive tillgångsklass och investeringsmodell på ett ändamålsenligt sätt en bedömning av väsentliga hållbarhetsrisker i anslutning till investeringsbeslut och deras inverkan samt väsentliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling i anslutning till investeringsbeslut.

LokalTapiola Kapitalförvaltning beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling i anslutning till investeringsbeslut när investeringsobjektet är en aktie eller ett företags skuldebrev. Negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas emellertid inte i investeringar i statsobligationer.

Fonder som förvaltas i LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern som eventuellt utgör investeringsobjekt i kapitalförvaltningen beaktar hållbarhetsrisker och huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling på ett ändamålsenligt sätt för respektive tillgångsklass och investeringsmodell. Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas dock inte i alla fonder. Vad gäller fonder som förvaltas utanför LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern så bedömer LokalTapiola Kapitalförvaltning valda fondpartners förmåga att beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling i sina investeringsprocesser.

Produktspecifika uppgifter om hållbarhetsrisker och beaktandet av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling samt produktens eventuella egenskaper i anslutning till hållbarhet finns i fondprospektet och i handlingen om väsentliga och tillräckliga uppgifter när det gäller alternativa investeringsfonder.

Kapitalförvaltningskundens preferenser och mål i anslutning till hållbarhet, inklusive bedömningen av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling, utreds som en del av lämplighetsbedömningen. Kundens kapitalförvaltningsavtal uppdateras vid behov enligt lämplighetsbedömningen.

Närmare information om bedömningen av hållbarhetsrisker och beaktandet av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling i kapitalförvaltningen finns i principerna för hållbar investeringsverksamhet som LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern tillämpar.

Investerings- och försäkringsrådgivning

När LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder investeringsrådgivning beaktar bolaget hållbarhetsrisker och huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling via produktutbudet som erbjuds. Investeringsrådgivning ges endast om fonderna som förvaltas i LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncern, vilka man känner till väl

och i vars investeringsbeslut hållbarhetsriskerna beaktas. Fondprospektet eller de väsentliga och tillräckliga uppgifterna om en alternativ investeringsfond innehåller information om hur hållbarhetsriskerna beaktas i respektive fonds investeringsverksamhet och hur hållbarhetsriskerna bedöms påverka avkastningen på fonden.

Dessutom beaktas hållbarhetsrisker i investeringsrådgivningen och i försäkringsrådgivningen som erbjuds som försäkringsförmedlare för LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolag genom att kartlägga kundens hållbarhetspreferenser.

Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas i investerings- och försäkringsrådgivningen så att kunden kan bestämma om rekommendationen som ges till kunden ska innehålla enbart produkter i vars investeringsverksamhet huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling enligt vissa kategorier har beaktats.

I rekommendationen inkluderas endast investeringsobjekt som uppfyller hållbarhetspreferenserna kunden meddelat. Om det inte finns lämpliga produkter, kan kunden anpassa sina preferenser.

Kunden kan även själv påverka investeringsobjektets hållbarhetsfaktorer genom att från de rekommenderade investeringsobjekten och utöver de andra egenskaperna välja investeringsobjekt som främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper förutsatt att sådana tillhandahålls.

I investeringsrådgivningen som erbjuds institutionella kunder beaktar LokalTapiola Kapitalförvaltning vilka förutsättningar och begränsningar kundens investeringsplan har vad gäller hållbara investeringar om kunden ger sin investeringsplan till LokalTapiola Kapitalförvaltning före investeringsrådgivningen erbjuds.

15. Kundrådgivning och lösande av meningsskiljaktigheter

I frågor som gäller tjänsten eller avtalet om tjänsten ska kunden alltid i första hand vända sig till sin kontaktperson eller kundtjänsten. Kunden ska utan dröjsmål meddela LokalTapiola Kapitalförvaltning om ett fel som hänför sig till tjänsten och om sitt eventuella anspråk som gäller felet. Kunden rekommenderas att spara eller lagra alla avtalshandlingar och övrigt material som kunden får under kundrelationen.

Om det mellan LokalTapiola Kapitalförvaltning och kunden uppstår meningsskiljaktigheter som gäller avtalet eller investeringstjänsten vilka inte kan lösas i förhandlingar mellan avtalsparterna,

kan kunden vända sig till LokalTapiolas Kundmedlingsbyrå. Kundmedlingsbyrån är LokalTapiolas interna kanal för sökande av ändring och den behandlar ärenden som gäller investeringstjänster och livförsäkringar samt frivilliga skadeförsäkringar. Kunder kan även be Försäkrings- och finansrådgivningen (FINE) om hjälp i att utreda situationen eller låta investeringsnämnden lösa meningsskiljaktigheten. Vid avgörande av tvister tillämpas Finlands lag.

16. Information om finansiella instrument och risker i anslutning till dem

Kunden ska beakta att kunden själv bär risken för variationer i investeringsobjektets värde. Före kunden tar ett investeringsbeslut, ska denne omsorgsfullt sätta sig in handlingarna om det finansiella instrumentet, instrumentets egenskaper och skyldigheterna dessa medför så att kunden kan förstå riskerna som hänför sig till instrumentet samt eventuella inverknings på kundens ekonomiska ställning. En kund ska noga överväga om ett finansiellt instrument är lämpligt för det tilltänkta syftet också ifall omständigheterna ändras.

Kunden ska dessutom omsorgsfullt sätta sig in i de villkor för tjänsten som kunden får, de finansiella instrument som kunden valt och de risker som de omfattar samt i de bekräftelser, rapporter och övriga meddelanden som lämnas till kunden.

I den här handlingen ges en allmän beskrivning av de finansiella instrument investeringstjänsterna omfattar och risker i anslutning till dem. Beskrivningen är inte uttömmande och den innehåller inte alla eventuella risker som hänför sig till de beskrivna finansiella instrumenten. Ett finansiellt instruments lämplighet ska alltid bedömas per kund.

Aktier

En aktie är ett egetkapitalinstrument som ett aktiebolag emitterat. Värdet på en aktie grundar sig på den vid respektive tidpunkt rådande uppfattningen om värdet på aktiebolaget som emitterat aktien. En investering i en aktie ger också i regel rätt till dividend som bolaget betalar.

Noterade aktier, det vill säga s.k. börsnoterade aktier, är aktier med vilka handel bedrivs på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelssystem) eller på en multilateral handelsplattform.

Onoterade aktier är aktier med vilka handel inte bedrivs på en reglerad marknad eller på en multilateral handelsplattform.

Riskerna vid aktieinvesteringar är risken för fluktuationer i priset på aktierna (marknadsrisk), risken vid val av investeringsobjekt (aktierisk) och risken som hänför sig till omfattningen på handel (likviditetsrisk). Börsnoterade aktier är typiskt likvida aktier och onoterade aktier har en låg likviditet, vilket betyder att det kan vara svårt att sälja investeringen eller så kan försäljningen ta en lång tid om marknadssituationen är exceptionell.

Fluktuationer i aktiepriset beror på den allmänna utvecklingen på marknaderna och på uppgifterna om de faktorer som påverkar emittentens framgång. Vid aktieinvesteringar kan hela det kapital som investerats gå förlorat om emittenten går i konkurs. Aktierna är därmed inte kapitalskyddade investeringar. I regel inverkar även bl.a. emittentens bransch, lagreformer, antalet aktier som emitterats och innehavs fördelningen på risken. Värdet på aktier som noterats i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Investeringar i aktier på tillväxtmarknader kan betraktas som mera riskfyllda än andra aktieinvesteringar eftersom en vacklande verksamhetsmiljö och lagstiftning, politiska risker, kraftiga fluktuationer i valutakurser, motpartsrisker och lägre likviditet på aktiemarknaden är typiska för dessa marknader. Vid aktieinvesteringar är det viktigt att sprida riskerna tidsmässigt, per bransch och geografiskt.

När aktiemarknaderna går upp, ökar i regel värdet på en enskild aktie men de bolagsspecifika negativa faktorerna kan ha en motsatt effekt på aktiens värde. När marknaden går ner, faller i regel även enskilda aktiers kurser. Den här effekten kan man försöka lindra genom att diversifiera investeringarna i olika bolag, i olika sektorer eller geografiskt. Likviditeten för aktierna i bolag som har mindre marknadsvärde kan orsaka oförutsedda kursrörelser om pressen att sälja eller köpa är större än den normala efterfrågan och det normala utbudet. Ofta är även det högsta köpbudet och lägsta säljbudet för mindre bolag på börsen större än för stora bolag som har aktier med större omsättning.

Med aktier likställs också tecknings- och optionsrätter som ger rätt till att teckna aktier i det bolag som emitterat dem. Priset på tecknings- eller optionsrätter beror på hur priset på emittentens aktie utvecklas samt dessutom på lösenpriset för optionsrätten, aktiens volatilitet, räntenivån och optionsrättens återstående löptid. Tecknings- och optionsrätternas volatilitet är högre än den underliggande aktien på grund av att det uppbundna kapitalet är mindre (s.k. hävstångseffekt).

Vid börshandel måste investeraren betala de handelskostnader tjänsteleverantören bestämt. Vid aktieinvesteringar finns det i regel inget krav på säkerhet.

Penningmarknadsinstrument

Som penningmarknadsinstrument räknas statskuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och ECP:n (Euro Commercial Paper).

Korta penningmarknadsinvesteringar är i regel s.k. nollräntecertifikat (diskontopapper) där emittenten till innehavaren betalar det nominella värdet den förfalldag som antecknats i certifikatet. Avtalens maturitet är typiskt 1–12 månader. Emittentens kreditrisk är signifikant i investeringen.

Avkastningen på penningmarknadsinvesteringar med nollränta består av skillnaden mellan anskaffningspriset och det nominella värdet (eller återköpsvärdet). Anskaffningspriset och återköpsvärdet beräknas genom att diskontera det nominella värdet med den räntesats som noteras för ifrågakvarande period från affärens valuteringsdag till dess förfalldag. Vid behov kan ett avtal säljas på eftermarknaden. Ett återköp sker till marknadspriset vid inköpstidpunkten.

Risken med penningmarknadsinstrument, liksom med andra ränteinstrument, är tudelad. Den ena delen är den risk som beror på räntefluktuationer och instrumentets maturitet (ränterisk) och den andra delen är den risk som hänför sig till emittentens/insättningsmottagarens betalningsförmåga (kreditrisk). Kreditriskens betydelse är stor i ränteinstrument där emittenten har lågt kreditbetyg (likviditetsrisk).

Fluktuation i investeringens pris (volatilitet) är i regel måttlig och i princip är instrumenten gynnsamma som investeringar i en osäker marknadssituation. I positiva marknadsförhållanden är avkastningen på penningmarknadsinstrumenten mindre än på riskfyllda instrument. Riskerna med penningmarknadsinstrument är i regel ganska måttliga på grund av att investeringen har en kort löptid. Penningmarknadsinvesteringar har ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Penningmarknadsinstrumenten kan i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna och de har inga krav på säkerhet.

Obligationslån

Obligationslånen är instrument som grundar sig på kassaflödet och deras värde bestäms utifrån nuvärdet på kassaflödena. Alla kassaflöden på ett obligationslån med fast ränta är kända

men kassaflödet på ett obligationslån med rörlig ränta beror på räntefluktuationerna. Kassaflödet bildas av kupongränta och återbetalning av lånets kapital. Då bestäms värdet på obligationslånet enligt det avkastningskrav som råder på marknaderna, det vill säga enligt diskontrantan.

Ett obligationslån kan emitteras t.ex. av en stat, en kommun, ett företag eller ett försäkringsbolag och ett finansiellt institut. Grunderna för fastställandet av avkastningen på de obligationslån som emitteras bestäms i villkoren för respektive lån. Avkastningen kan också påverkas av emissionskursen och en eventuell teckningsprovision.

De vanligaste riskerna med obligationslån är ränterisk och kreditrisk. Med ränterisk avses risken för räntefluktuationer. Om räntenivån stiger, sjunker obligationslånets försäljningsvärde på eftermarknaden och om räntenivån sjunker, ökar värdet. Obligationslån har även en kreditrisk, det vill säga en risk att emittenten inte klarar av att betala ränta eller återbetala kapitalet enligt villkoren för obligationen. Med avvecklingsrisk avses den förlustrisk som uppkommer mellan parterna i samband med betalningar och leveranser ifall motparten inte klarar av att fullgöra sina förpliktelser. Det kan hända att lånet inte får en fortlöpande daglig eftermarknad under löptiden. Om en investerare vill sälja sin investering före lånets förfallodag, kan obligationens marknadspris vid ifrågavarande tidpunkt vara lägre eller högre än det kapital som investerats. Utöver det ovan nämnda har obligationslån en eftermarknads- och likviditetsrisk. Investeraren eller emittenten kan, på de sätt som nämns i de lånespecifika villkoren, ha rätt att yrka på att lånet återbetalas i förtid. Utländska obligationslån kan också ha en valutakursrisk.

Fluktuationen i investeringens pris (volatilitet) är i regel måttlig. Värdet på obligationslån sjunker när räntenivån och kreditriskpremien stiger. Obligationslån är i princip gynnsamma som investeringar i en miljö av låg tillväxt och inflation. I positiva marknadsförhållanden stiger avkastningskravet på obligationslån såsom statsobligationer och värdet på statsobligationer sjunker. I negativa marknadssituationer ökar efterfrågan på statsobligationer, avkastningskravet sjunker och priset på obligationerna stiger. I positiva marknadssituationer minskar riskpremierna för företagsobligationer i regel och obligationernas värde stiger ifall den underliggande räntenivån inte stiger. I negativa marknadssituationer stiger riskpremier för företagsobligationer och obligationernas värde sjunker ifall den underliggande räntenivån inte sjunker. Obligationslånen har ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Riskerna med obliga-

tionslån är i regel lite större än med penningmarknadsinstrument på grund av att investeringen har en längre löptid. Obligationslånen kan i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna och till dem ansluter sig inga krav på säkerhet.

Ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti är ett lån där investeraren på förfallodagen återfår minst lånets nominella kapital. Om lånet säljs före förfallodagen, kan investeraren förlora kapital. Under löptiden påverkar räntenivån och värdeförändringen i det underliggande värdepappret marknadsvärdet på ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti. Avkastningen på ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti beror på utvecklingen hos det underliggande värdepappret som valts. Det underliggande värdepappret kan vara en ränta, en valuta, ett index, en aktie, en kreditrisk, en råvara, en kombination av de föregående eller något annat underliggande värdepapper som bestäms närmare i lånevillkoren. Värdet på det underliggande värdepappret kan öka eller minska under löptiden. Kapitalskyddade strukturerade obligationslån har likviditetsrisk och emittentrisk. I synnerhet en ändring av villkoren för ett icke standardiserat derivatinstrument, ett upphävande av avtalet under avtalsperioden eller ett överlåtande av rättigheter och skyldigheter till tredje part kan ta tid och orsaka kostnader. Fluktuationen i priset på ett kapitalskyddat strukturerat obligationslån kan vara stor och eftermarknadslikviditeten kan vara svag. I positiva marknadsförhållanden stiger värdet på ett kapitalskyddat strukturerat obligationslån om värdet på det underliggande värdepappret stiger. I negativa marknadsförhållanden sjunker värdet på obligationen om värdet på det underliggande värdepappret sjunker. Kapitalskyddade strukturerade obligationslån har i regel ingen hävstångseffekt. Kapitalskyddade strukturerade obligationslån har inte krav på säkerhet.

Ett debenturlån är ett obligationslån som vid emittentens konkurs har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. Eftersom risken är större och likviditeten är mindre än vid vanliga lån, betalas i regel en bättre ränta på debenturlån än på andra obligationslån.

Debenturlånets prisfluktuation är typiskt större än obligationslånets och investeringens värde sjunker mera i osäkra marknadssituationer. I positiva marknadsförhållanden stiger priset på debenturlån och i negativa marknadsförhållanden sjunker priset på debenturlån. I en normal marknadssituation kan investeringen i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna. Debenturlånen har ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser och inte heller krav på säkerhet.

Ett konverteringslån är ett obligationslån där innehavaren har rätt att byta sina skuldebrev till emittentens aktier enligt ett bytesförhållande som avtalats på förhand. Kupongräntan är i regel lägre än den på marknaden rådande kreditriskmarginalen för emittenten.

Instrumentet har hävstångseffekt eftersom innehavaren av konverteringslån har rätt att byta lånen till aktier enligt en på förhand avtalad kurs och på detta sätt få högre avkastningspotential än bara för en obligation. I fall bytesrätten inte verkställs, kan investeraren ha investeringen ända till slutet av löptiden och samtidigt intjäna räntekomster. Risken i anslutning till konverteringslån placerar sig mellan aktier och obligationslån. Likviditeten för konvertibla skuldebrev är svagare än för traditionella obligationslån. Konverteringslånen har inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. I positiva marknadsförhållanden stiger både kursen för den underliggande aktien och värdet på konverteringslånet. I negativa marknadsförhållanden sjunker både värdet på aktien och värdet på konverteringslånet.

Ett optionslån är ett obligationslån med rätt att köpa aktier i företaget som emitterat lånet vid en bestämd tidpunkt till ett bestämt pris.

Man kan bedriva separat handel med lånet och optionerna på eftermarknaden. Kupongräntan på ett optionslån är liksom kupongräntan på ett konverteringslån lägre än räntan på ett vanligt obligationslån eftersom en del av kupongräntan har använts för att köpa aktieoptionen.

I optionslånet ingår hävstångseffekt och särskilt dess optionsandel kan ha stora prisfluktuationer. Risken i anslutning till optionslån placerar sig mellan aktier och obligationslån. Likviditeten för optionslån är svagare än för traditionella obligationslån. Optionslånen har inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. I positiva marknadsförhållanden stiger både kursen för optionen och värdet på optionslånet. I negativa marknadsförhållanden sjunker både värdet på optionen och värdet på optionslånet.

Derivat

Derivatinstrumenten utgörs av optioner, terminer, futurer, swappar, kombinationer av dessa och/eller andra motsvarande instrument. Derivatinstrumenten kan vara standardiserade eller icke standardiserade (OTC-derivat).

Med ett derivatinstrument avses ett avtal vars värde kan bero på förändringar i avtalets underliggande värdepapper, prisfluktuationer (vola-

tiliteten), räntefluktuationer, avtalets förfallotid eller andra faktorer som påverkar värdet på derivatet. Det underliggande värdepappret för ett derivatinstrument kan vara t.ex. en aktie, en valuta, en ränta, en råvara, en kreditrisk, ett index eller ett nyckeltal som beskriver prisutvecklingen för ett sådant underliggande värdepapper. Derivatinstrumentens giltighetstid varierar från mycket korta perioder till flera år.

Utöver värdeförändringar i det underliggande värdepappret, dvs. marknadsrisken, kan derivatinstrumentens värde samt beloppet, tidpunkten och fullgörandet av avtalsparternas prestationsskyldigheter påverkas av bl.a. lagreformer samt risk för dröjsmål med betalning och kreditförlust om motparten blir insolvent.

Den slutliga avkastningen på ett derivatinstrument beror på utvecklingen hos det underliggande värdepappret som valts. Avkastningen på derivatinstrument påverkas också av övriga faktorer som eventuellt anges i villkoren för avtalet samt kostnaderna för att ställa den säkerhet som eventuellt behövs. I synnerhet en ändring av villkoren för ett icke standardiserat derivatinstrument, ett upphävande av avtalet under avtalsperioden eller ett överlåtande av rättigheter och skyldigheter till tredje part kan ta tid och orsaka kostnader. Utgångspunkten är att en avtalsförpliktelse ska uppfyllas genom att överlämna det underliggande värdepappret eller kontant betala avtalets värde på inlösningsdagen. Hävstångseffekt ansluter sig i regel till derivat.

Eftersom derivat är avtal som gäller ett underliggande värdepapper, inverkar riskerna med underliggande värdepapper som beskrivits ovan och de prisfluktuationer som beror på dem direkt på värdet på derivaten. Derivat är till sin karaktär mycket känsliga för prisförändringar. Hur dessa beter sig i olika marknadssituationer varierar betydligt och är beroende av särdragen för respektive derivat och av den återstående förfallotiden. När förfalldagen närmar sig är prisfluktuationer för derivat i regel större om derivatens lösenpris är nära det dåvarande marknadspriset. Till illikvida derivat kan ansluta sig stora pris-sättnings- och likviditetsrisker. Derivatinstrument kan beroende på typ orsaka investeraren andra ekonomiska åtaganden eller förpliktelser än anskaffningsutgiften och anskaffningen kan vara anknuten till ett krav på säkerhet eller andra förpliktelser. Värdet på ett derivatinstrument kan ändra snabbt och kraftigt varvid ett eventuellt säkerhetsunderskott måste täckas med tilläggs-säkerheter av en tredje part. Man kan också bli tvungen att realisera en säkerhet. Derivatens likviditet kan ha begränsningar. Värdet på derivat i

främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Med derivatinstrument kan man göra kombinationer. Villkoren för enskilda derivatinstrument kan vara sådana att vinst-/förlustmöjligheten är mycket stor. I teorin kan förlustrisken i vissa strategier vara gränslös.

Placeringsfonder och specialplaceringsfonder

Förutom direkta investeringar i de finansiella instrument som beskrivits ovan och kombinationer av dem kan man även investera i instrumenten via fonder. En fond innehåller av investeringarna i proportion till ägda andelar. Fondbolaget som förvaltar fonden samlar privatpersoners och sammanslutningars tillgångar och investerar dem i flera olika värdepapper som bildar fonden. Fonden kan vara en placeringsfond som diversifierar investeringarna enligt lagen om placeringsfonder (UCITS-fond) eller en alternativ fond för vars investeringsverksamhet man inte i lagen har ställt krav på diversifiering (bl.a. specialplaceringsfonder är alternativa fonder).

Vid en indelning som grundar sig på vinstutdelning kan fonderna delas in i fonder som delar ut vinst årligen samt tillväxtfonder där vinsten ökar värdet på fondandelen. Samma fond kan ha både avkastnings- och tillväxtandelar. Fonderna som investerar i fastigheter har endast avkastningsandelar. Fonden investerar tillgångarna som fås från försäljningen av fondandelar enligt den investeringsstrategi som angetts i fondens stadgar.

Stadgarna för placeringsfonden eller specialplaceringsfonden bestämmer investeringspolicyn. Fondens stadgar beskriver målen och begränsningarna i fondens investeringsverksamhet. Placeringsfonderna kan enligt val av investeringsobjekt delas in i aktiefonder, blandfonder, långa räntefonder, medellånga räntefonder samt korta räntefonder och fastighetsfonder. Fondernas beteende i olika marknadssituationer samt deras prisvolatilitet varierar enligt den tillgångsklass som fonden investerar i enligt sina stadgar.

Fondbolaget måste lösa in fondandelar av investeraren då denne kräver det. Från fondens tillgångar kan uppbärs avgifter som hänför sig till fondens verksamhet, till exempel förvaltningsarvoden och avgifter i anknäpning till förvaring och förvaringsinstitut, vars storlek varierar beroende på fond. Avgifterna och arvodena specificeras i fondprospektet. Utgångspunkten är att fonderna inte är kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de beroende på deras risknivå förlorar en stor del av deras värde. Fondernas maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats. Till fonderna ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser.

Riskerna med en fond beror på fondens investeringsstrategi. Eftersom tillgångarna kan spridas mellan flera av varandra oberoende investeringsobjekt minskar fondens totala risk i jämförelse med ett enskilt investeringsobjekt (s.k. korrelationseffekt). Fonderna är i regel likvida dagligen men fondernas likviditet kan vara begränsad i fondens stadgar, t.ex. för att säkerställa fondandelsägarnas intresse vid exceptionella marknadslägen eller på grund av den investeringspolicy som fonden har. Dessutom kan inlösningar av andelar i specialplaceringsfonder vara möjliga mera sällan, under perioderna som fastställs i stadgarna, såsom månatligen eller kvartalsvis. Hävstångseffekt ansluter sig i regel inte till fonder.

Alternativa investeringar inklusive alternativa investeringsfonder som har kommanditbolagsform

Med alternativa investeringar avses i regel investeringar utanför etablerade fondklasser (penningmarknadsinstrument, obligationslån, aktier, derivat, warranter, placeringsfonder, ETF:er, ETP:er) såsom infrastrukturprojekt, fastighetsinvesteringar, kapitalfonder, onoterade bolag, nytigheter och fonder med absolut avkastning, men det finns ingen entydig och uttömmande definition på dem. Alternativa investeringsobjekt har ofta friare investeringsmöjligheter än etablerade fondklasser och deras regleringsram kan avvika betydligt från det sedvanliga. Riskerna för alternativa investeringar avviker ofta från de traditionella investeringarna.

I Finland är en alternativ investeringsfond som har kommanditbolagsform (kb-fond) i regel ett tidsbestämt kommanditbolag som har en ansvarig bolagsman som har aktiebolagsform. Investeringarna är tysta bolagsmän i kommanditbolaget som, med undantag av investeringsrådet, inte nödvändigtvis har möjlighet att påverka fondens verksamhet. Förvaltningsbolaget ansvarar för förvaltningen av kb-fonden. Bolagsavtalet är kb:s stiftelseurkund och fondavtalet mellan investerarna, fonden och den ansvariga bolagsmannen bestämmer närmare fondens verksamhet.

I kb-fonden görs ett investeringsåtagande, enligt vilket kapitalet förbinds småningom enligt fondens behov. Ett investeringsåtagande som investeraren ger är oåterkalleligt. Kapitalinkallningar ska betalas med kort tidtabell oberoende av investerarens ekonomiska ställning vid tidpunkten i fråga och följden av att försumma en kapitalinkallning är mycket sträng. Från tillgångarna i en fond avdras de kostnader som hänför sig till fondens verksamhet såsom förvaltningsarvoden och förvaringsavgifter vars storlek varierar från fond till fond och dessa specificeras i faktabladet.

Det är typiskt att kb-fonden stängts efter att den på förhand bestämda tiden för insamling av tillgångar löpt ut eller när det målsatta kapitalet har insamlats av investerarna som investeringsåtaganden. I princip går det inte att göra nya åtaganden i en stängd fond. Fondernas verksamhetstid har vanligtvis bestämts på förhand. Den typiska verksamhetstiden är över tio år och fondens verksamhetsperiod kan ofta förlängas. Investerarens investering i kb-fonden är illikvid till sin natur. I regel går det inte att inlösa investeringen under investeringstiden. Timingen eller beloppet av utdelningen av tillgångarna från fonden kan inte förutses med säkerhet. Om investeraren kan med den ansvariga bolagsmannens samtycke sälja sin andel i fonden under fondens verksamhetsperiod, bär investeraren själv risken för att det inte går att hitta en köpare eller att det inte går att få gängse pris för andelen.

I kb-fondens investeringsverksamhet finns det en risk att det investerade kapitalet förloras. Det finns inga förutbestämda investeringsobjekt och fonden och dess mottagarfonder kan bli tvungna att konkurrera om tillbudsstående lämpliga investeringsmöjligheter. En eventuell knapp investeringsgrad kan inverka ogynnsamt på den totala avkastningen på fonden. Skötseln av fondens investeringsverksamhet är även beroende av ett begränsat antal nyckelpersoner hos förvaltaren av den alternativa investeringsfonden och personalförändringar kan påverka resultatet av fondens verksamhet. Det samma kan gälla för kb-fondens mottagarfonder.

Skattebehandlingen av kb-fonden och dess investeringar kan också lämna rum för tolkning och/eller ändras med tiden på ett skadligt sätt.

Alternativa investeringar ger i regel diversifieringsnytta i förhållande till traditionella tillgångsklasser (såsom aktier och ränteinvesteringar). Avkastningsutvecklingen för alternativa tillgångsklasser kan väsentligt avvika från utvecklingen på aktie- och räntemarknaden. Med hjälp av alternativa investeringar kan man sträva efter tilläggsavkastning för och/eller förbättra diversifieringen av värdepappersportföljen eftersom avkastningen på alternativa investeringar inte är beroende av avkastningen på etablerade fondklasser.

Skillnaderna i avkastnings- och riskegenskaperna mellan alternativa investeringar kan vara stora. Produkter med lägre risknivå är i regel fastighetsinvesteringar och infrastrukturprojekt vars kassaflöden och avkastningar är stabila tack vare konkreta fysiska objekt och kapital som bundits länge. Investeringens likviditet försvagas dock då kapital binds för en lång tid. Avkastnings- och

riskegenskaperna för investeringar i kapitalfonder och onoterade bolag kan jämföras med noterade aktier med högre risk vars likviditet är låg. För kapitalfonder och onoterade bolag är risken i anslutning till prisfluktuationer och likviditet hög. I en del av alternativa investeringsprodukter drar man nytta av hävstångeffekten (t.ex. investeringsstrategier som förverkligas med futurer). Alternativa investeringar är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de förlorar en stor del av sitt värde. Alternativa investeringars maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats.

Nyttigheter såsom råvaror och värdemetaller skapar inte kassaflöde för investeraren utan deras nytta grundar sig på förväntad värdeökning och inverkan som skyddar portföljen. Avkastningen på nyttigheter är inte kraftigt beroende av varandra eftersom de faktorer som påverkar deras prisbildning är olika. Risken för nyttigheternas prisfluktuation är hög. Olika nyttigheter kan dessutom ha mycket olik prisutveckling som kan ansluta sig till internationell efterfrågan, utbud eller väderleksförhållanden.

Verksamheten för fonder med absolut avkastning är ofta mindre reglerad än för andra fonder så de har möjlighet att ställa olika avkastnings- och riskmål. De kan effektivare än de traditionella fonderna använda derivatstrategier, skuldhävstång, blankning och olika swappar. Målsättningen för fonder med absolut avkastning med lägre risk är att uppnå stabil positiv avkastning oberoende av om aktie- eller ränte- eller fastighetsmarknaderna stiger eller sjunker. Fonder med absolut avkastning med högre risk eftersträvar däremot mycket hög avkastning genom betydligt högre risktagning. På grund av de komplicerade strategierna består de totala riskerna för fonder med absolut avkastning av flera risker (till exempel aktie-, ränte-, kredit-, derivat-, likviditets- och motpartsrisk) vars totala inverkan kan vara svår att uppskatta för investeraren.

I alternativa investeringar är likviditeten typiskt lägre eller obefintlig.

ETF

ETF (Exchange Traded Fund) är en fond med vilken handel bedrivs på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelssystem) vars kursutveckling följer det valda indexet eller ett annat underliggande värdepapper.

ETF-strukturer är olika och varierar per emittent. En ETF förvaltas och emitteras av en separat ETF-emittent som ofta är ett dotterbolag till en stor utländsk bank eller något annat företag som verkar på finansmarknaden och som bildats

för det här syftet. Emittenten av en ETF köper med investerarens medel värdepapper som blir i ETF:ens ägo. Investerarna äger för sin del andelar i ETF:en i proportion till sina investeringar. ETF:ens tillgångar hålls åtskilda från ETF-emittentens egna tillgångar. Om emittenten blir insolvent till följd av konkurs eller någon annan orsak, blir ETF:ens tillgångar investerarnas egendom. ETF:ernas mål är att följa indexets utveckling. Typiska index är aktie- eller ränteindex. Vissa ETF:er har som mål att också följa ett valt index med en hävstångsmekanism, varvid ETF:en följer indexets utveckling, men värdeförändringarna i ETF:en är till exempel dubbla eller tredubbla jämfört med värdeförändringarna i indexet. Målet för omvända ETF:er är att följa indexets utveckling omvänt, varvid en uppgång i indexets värde leder till att ETF:ens värde sjunker och en nedgång i indexets värde på motsvarande sätt leder till att ETF:ens värde stiger. ETF:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att en betydande del av kapitalet som investeras i dem förloras.

ETF:ers beteende i olika marknadssituationer varierar enligt det index som ETF:en är bundet till. Aktie-ETF:er stiger i regel när aktiemarknader uppnår positiva avkastningar och tvärtemot när kurserna faller. Ränte-ETF:er följer masslånens beteende i olika marknadssituationer. När den allmänna räntenivån sjunker stiger avkastningarna på ränte-ETF:erna och när räntenivån stiger kan avkastningarna på ränte-ETF:er vara negativa. I flera ETF:er kan väljas antingen avkastnings- eller tillväxtandelar av vilka avkastningsutvecklingen för tillväxtandelarna är jämnare tack vare influtna dividender och räntebetalningar.

Till ETF-handelns särdrag i Europa hör att stora investerare handlar med ETF:er även utanför börserna, på den s.k. OTC-marknaden (Over The Counter). I så fall gör t.ex. institutionella investerare ETF-transaktioner direkt med emittenten eller en s.k. marknadsgarant. Marknadsgaranten kan vara till exempel en bankirfirma som förbundet sig till att under börsernas öppettid erbjuda likviditet för ETF:en. Till ETF:er med mindre kapital eller som är bundna till mera sällsynta index kan på grund av små handelsvolymerna ansluta sig likviditetsrisk.

I praktiken har marknadsgaranten förbundet sig till att hålla ett visst antal ETF-andelar för både köp och försäljning. I de flesta fall är också den maximala skillnaden mellan köp- och säljbud avtalad på förhand. ETF-produkter kan allmänt taget byggas upp på två olika sätt: värdepappersbaserade (fysiska) eller derivatbaserade (syntetiska). Till dessa båda hänförs en motpartsrisik (till exempel om stadgarna för de fysiska ETF-produkterna tillåter utlåning av aktier), men motpartsrisiken

gäller speciellt de syntetiska ETF-produkterna och hänförs till motpartens förmåga att uppfylla sina förpliktelser. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisik som hänförs till produkter med olika säkerhetskrav.

ETF:er kräver precis som andra börsnoterade finansiella instrument ett förvaringskonto utöver vilket investeraren också måste betala de handelskostnader för ETF-affärer som tjänsteleverantören fastställt. Till ETF:er ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser.

ETC

ETC (Exchange Traded Commodity) är börsnoterade råvaror som man kan handla med på börserna liksom med aktier. ETC:ers kursutveckling följer priset på t.ex. en råvara eller en råvarukorg som utgör underliggande värdepapper. Om ETC består av råvaruderivat, påverkar också de s.k. rullande vinsterna eller förlusterna investerarens totala avkastning. Med rullning avses att ETC:n säljer en råvarufutur som förfaller och i stället köper en råvarufutur med en förfallodag som infaller senare.

Riskerna med ETC:er består av bl.a. marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisiken. Marknadsrisiken hänförs till det underliggande värdepapprets prisutveckling. Kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat, om priset på den råvara eller råvarukorg som utgör underliggande värdepapper för ETC sjunker. Beroende på investeringsstrategin kan priset förändringen för vissa ETC:er vara större än priset förändringen för det underliggande värdepappret. Kreditrisiken hänförs till emittentens återbetalningsförmåga. Valutakursrisiken måste beaktas i fråga om det underliggande värdepapprets valuta och noteringsvalutan. ETC:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att en betydande del av kapitalet som investeras i dem förloras. Motpartsrisiken gäller speciellt ETC-produkter som består av derivat och riktar sig till motpartens förmåga att uppfylla sina förpliktelser. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisik som hänförs till produkter med olika säkerhetskrav.

Prisvolatiliteten i anslutning till ETC:er kan vara hög och till dessa kan ansluta sig hävstångseffekt. ETC:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de förlorar en stor del av sitt värde. ETC:ernas maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats. ETC:er kräver precis som andra börsnoterade finansiella instrument ett förvaringskonto utöver vilket investeraren också måste betala de handelskostnader för ETC-affärer som tjänsteleverantören fastställt.

Omvända ETC:er är strukturer där kursutvecklingen på dagsplanet omvänt följer målmarknaden eller det underliggande värdepappret. En ökning av indexets värde leder till en sänkning av värdet på ETC:en och på motsvarande sätt en sänkning av indexets värde leder till en höjning av värdet på ETC:en.

ETN

ETN-produkter (Exchange Traded Note) är börs-handlade värdepapper som i regel har en emittentrisk i motsats till ETF:er i form av fonder. Vid köp av en ETN-produkt får investeraren emittentens löfte om avkastning enligt ett målindex. ETN är till sin juridiska form ett skuldebrev som derivat anslutits till. Till dessa ansluter sig därför en risk för emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten köper dock inte med de medel som investeras i ETN:en värdepapper som ligger

under målindexet, så om emittenten blir insolvent till följd av konkurs eller någon annan orsak, kan investeraren förlora det investerade kapitalet helt eller delvis. ETN-produkter är därmed inte kapitalskyddade. Till ETN:er kan på grund av små handelsvolymmer ansluta sig likviditetsrisk. Till ETN:er ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Till ETN:er kan däremot ansluta sig hävstångseffekt.

ETN-produkterna följer det valda underliggande värdepapprets prisutveckling och man handlar med dem till rådande kursnivå under börsens öppettid. Med hjälp av ETN-produkter kan man bygga produkter, som inte är möjliga att förverkliga med en ETF-struktur. Till exempel produkter som följer volatilitetsindex har ofta ETN-struktur.